

**108 . Gherghița | Comuna: Gherghița | Județ: Prahova | Punct: Biserica
Domnească: „Sf. Procopie” | Anul: 2022**

Anul: 2022

Cod RAN: 133438.01; 133438.06;

Perioade: Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Evul Mediu, Epoca medievală mijlocie, Epoca medievală târzie, Perioada modernă

Tipuri sit: locuire, descoperire funerară, descoperire izolată, locuire civilă

Autori: Bogdan Ciupercă, Alin Anton, Tudor Hila, Cătălin Dișcă

Instituții: Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova

Nr. autorizatie: 131

Data autorizatiei: 2022-04-13

**Raport de cercetare arheologică de la Gherghița, com Gherghița, jud. Prahova Gherghița
„La Târg” (Orașul medieval Gherghița – La Târg), Punct: Biserica Domnească: „Sf.
Procopie”**

Raport

Localitatea Gherghița, situată în partea de sud-est a județului Prahova este atestată documentar din anul 1431. După ce în perioada medievală așezarea se afirmă ca unul dintre târgurile importante ale Valahiei, pe parcursul epocii moderne rolurile economice și administrative ale acesteia se restrâng semnificativ, ajungând treptat un sat ca oricare altul.

Între 1999 și 2014 în zonă au fost întreprinse, cu unele intermitențe, mai multe campanii de cercetări arheologice, principalele puncte investigate fiind „Velcovici”, „Bebe Nicolescu”, „La Târg”, și „La Școală”. Descoperirile făcute pe parcursul acestor campanii se datează, cu precădere, între secolul al XV-lea și al XVII-lea, interval cronologic care, așa cum reiese din documentele istorice, coincide cu apogeul târgului medieval Gherghița.

Cercetările preventive realizate pe parcursul anului 2022 au avut ca scop descărcarea de sarcină arheologică a unui teren pe care urma să se construiască o locuință și două structuri anexe întrucât acestea erau amplasate în zona de protecție a Bisericii Domnești „Sf. Procopie” (Cod RAN: 133438.06 Cod LMI: PH-II-m-A-16503) și în perimetrul sitului arheologic „La Târg” (Cod RAN: 133438.01, Cod LMI: PH-I-s-A-16179). Acest teren era amplasat la vest de intersecția dintre strada care trece pe la nord de biserica „Sf. Procopie” și un drum care duce în câmp (Fig. 1). Anterior terenul a avut destinație agricolă, pe suprafața solului nefiind vizibile urmele vreunei construcții la data începerii cercetărilor.

Pornind de la planul și amplasamentul viitoarei locuințe și a anexelor acesteia în prima etapă au fost trasate două secțiuni arheologice de control dispuse în „cruce” pentru a obține o serie de profile stratigrafice care să ofere informații cu privire la structura internă a sitului. În cea de-a doua etapă au fost cercetate cele trei suprafețe în care sunt proiectate a fi construite o locuință, un garaj și un foișor.

Dimensiunile și dispunerea secțiunilor și suprafețelor cercetate au fost următoarele:

Secțiunea S I - orientată nord-vest – sud-est; a fost amplasată la 5,5 m est de suprafața 1, la o distanță de 5 m de drumul care trece pe la nord de biserica Sf. Procopie și 37,5 m nord-vest de biserică, în jumătatea sudică a proprietății, aproximativ în zona centrală acesteia pe axa est vest; dimensiuni: 53 m × 1,5 m;

Secțiunea S II - orientată sud-vest – nord est; poziționată la 32,5 m nord de drumul care trece pe la nord de biserica Sf. Procopie și la 59 m nord-vest de biserică; intersecta S I în unghi de 90 de grade; dimensiuni: 42 × 1,5 m;

Suprafața 1 (A) – trasată spre limita de sud-vest a proprietății, la 6,5 m nord de drumul care trece pe la nord de biserica Sf. Procopie și la 45 m nord-vest de biserică; dimensiuni: 10,5 × 7,5 m (78,75 mp);

Suprafața 2 (B) – amplasată în cea mai mare parte la sud de intersecția dintre S I și SII, de o parte și de alta a secțiunii S I; limita de sud a acestei suprafețe se găsește la 18,5 m nord de drumul care trece pe la nord de biserica Sf. Procopie, iar cea de est la 24 m de drumul care iese din sat din înaintând spre nord, spre câmpurile și terenurile agricole aflate dincolo de vatra satului; dimensiuni: L. max.: sud-vest – nord-est = 21,50 m; l. max.: nord-vest – sud-est = 19,5 m (275 mp);

Suprafața 3 (C) – trasată în zona centrală a proprietății, la 5 m vest de secțiunea S I și 12,5 m nord de Secțiunea S II; dimensiuni: 8,5 × 6,5 m (55,25 mp).

În secțiunile și suprafețele prezentate au fost identificate și cercetate un număr de 82 de complexe arheologice dintre care: 9 podini din lipitură de lut (Cpl. 9, 26, 45, 48, 58, 59, 60, 64, 70), 5 cuptoare de mari dimensiuni (Cpl. 8A, 57, 63, 77 și 78), 2 gropi de var (Cpl. 1 și 73), 2 posibile instalații cu rol meșteșugăresc (Cpl. 39 și 6, 7, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 44, 46, 67, 79, 80; Fig. 4), o structură constructivă cu ziduri de cărămidă legată cu mortar de var (Cpl. 11, 12, 13 și 69), o alta cu ziduri de cărămidă legată cu lipitură de lut (Cpl 53 și 54; Fig. 2), o pivniță (Cpl. 3, 4 și 68; Fig. 3) și un posibil puț de apă (Cpl. 2).

Din punct de vedere stratigrafic cea mai complexă situație a fost înregistrată în Suprafața 2 (B) unde în pereții casetei realizate pentru cercetarea Cpl. 48 precum și pe martorul stratigrafic din zona centrală a suprafeței 2 au fost surprinse 5 nivele de incendiere după cum urmează: 1) – spre partea inferioară; alcătuit din lipitură de lut și cărbune; 2) – se găsește la o distanță de aprox. 0,20 m deasupra nivelului 1 și este format în special din cărbune; 3) – nivel foarte consistent format în principal din lutuială care ca urmare a temperaturilor foarte ridicate la care a fost expusă a căpătat o culoare și consistență asemănătoare cărămizii; în acest nivel se regăsesc și Cpl. 48 și 60; 4) – amplasat spre partea superioară a pofilelor menționate; alcătuit dintr-un strat de culoare gri-deschis, cu o compoziție și consistență foarte apropiată de cea a cenușii; acest nivel este reprezentat de Cpl. 74; 5) – acest al 5-lea nivel care corespunde Cpl. 6, 7, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 44 46 și 67 este format dintr-un pământ roșiatic rezultat din expunerea la temperaturi foarte ridicate. Fiecare nivel de incendiere este suprapus de un nou nivel de amenajare, ultimul nivel de incendiere de pe profilul stratigrafic din zona centrală a suprafeței 2 fiind suprapus de un al 6-lea nivel de amenajare reprezentat printr-un strat uniform de lutuială cu o grosime de 0, 10 m, amplasat la -0,45 m de actualul nivel de călcare.

Inventarul arheologic recuperat în cursul cercetărilor din 2022 este reprezentat, în special, de fragmente ceramice și osteologice în cantități însemnate, numeroase unelte din fier și bronz (topoare, lanțuri, balamale, lacăte, recipiente, ș.a.), cahle, vase de sticlă și porțelan.

Din punct de vedere cronologic complexele arheologice cercetate se datează, la o primă evaluare a inventarului, cu precădere între secolele al XV-lea și al XIX-lea. Cele mai recente descoperiri provin din cele 2 gropi de var (Cpl. 1 și 73, care pe baza numeroaselor fragmente de ceramică, sticlă și porțelan, a vaselor de gătit și uneltelor gospodărești găsite în umplutura lor pot fi puse în legătură cu lucrările de refacere a bisericii „Sf. Procopie” din anul 1895) și din structura constructivă cu ziduri de cărămidă legată cu mortar de var (Cpl. 11, 12, 13 și 69, care a fost dezafectată cândva pe parcursul secolului trecut, după cum indică numeroasele fragmente de ceramică, sticlă și porțelan, vasele de gătit, unelte gospodărești și proiectile de calibrul 14,5 m recuperate din umplutura acesteia).

Informații suplimentare online

[Raportul 6991 din cronică.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
